

COMPROMÍS CIUTADÀ PER LA SOSTENIBILITAT 2012-2022

**PER UNA BARCELONA MÉS EQUITATIVA,
PRÒSPERA I AUTOSUFICIENT**

**COM
PRO
MÍS
22**

© Ajuntament de Barcelona
Barcelona, desembre 2012

Edita: Ajuntament de Barcelona
Disseny i maquetació: Stefano Puddu Crespellani
Impressió: Print-Makers

Imprès en paper reciclat Cyclus offset de 100gr.

Les emissions de CO₂ associades a la publicació d'aquest document s'han compensat a través del projecte "Cenol and Telha Forte Ceramics switching fuel project", que utilitza biomassa de residus forestals en lloc de la massa forestal nativa com a combustible per a la indústria ceràmica local a l'estat de Pará, al Brasil.

Un cop llegit el document, si no el vols conservar, pots deixar-lo a l'accés d'altres usuaris, passar-l'hi a un company de feina o un amic que li pugui interessar. En el cas de llençar-lo, feu-ho sempre al contenidor blau de reciclatge de paper.

Presentació

L'any 1995 l'Ajuntament de Barcelona va aprovar l'adhesió a la *Carta d'Aalborg*. La decisió implicava treballar d'acord amb els principis del desenvolupament sostenible i era el primer pas per dotar la ciutat d'una Agenda 21 Local.

Després d'un extens procés participatiu, Barcelona va concretar la seva Agenda 21 en el *Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat 2002-2012*, un document àmpliament consensuat que definia principis, objectius i línies d'acció per avançar vers una ciutat millor.

El Compromís ha estat durant deu anys el full de ruta de la ciutat. Amb més de 800 organitzacions implicades, la xarxa de signants ha treballat per assolir els objectius compartits, amb un ampli ventall d'iniciatives transformadores dutes a terme per les empreses, les associacions cíviques i professionals, els sindicats, les fundacions, les universitats, les escoles i els diferents àmbits i districtes de l'Administració municipal.

Durant aquest temps, hem après un nou llenguatge i hem desenvolupat una cultura comuna, hem fet evolucionar les idees sobre el que és bo per la ciutat i com aconseguir-ho, hem endegat projectes col·laboratius i hem assolit avenços indiscutibles. Potser el més important és que els ciutadans i les ciutadanes de Barcelona compartim nous valors i que aquests s'han començat a integrar en la planificació.

Perquè encara ens queden objectius pendents, perquè en aquest temps han emergit importants reptes i noves sensibilitats, perquè ens volem seguir implicant en la construcció del futur de la nostra ciutat, ha arribat, ara, el moment de dotar-nos d'un compromís ciutadà renovat per a la propera dècada.

El document que teniu a les mans ha estat elaborat i consensuat gràcies a moltes i diverses aportacions, entre les quals cal destacar les sorgides durant les convencions de signants i els processos participatius associats, els plans i programes estratègics municipals, els grups de treball creats específicament en el marc del Consell Municipal de Medi Ambient i Sostenibilitat, els documents de referència internacionals —particularment l'estratègia de la xarxa internacional de governs locals per la sostenibilitat (ICLEI) i les conclusions de Rio+20— i les reflexions del cicle de conferències i tertúlies «Transicions cap a una Barcelona més sostenible».

Barcelona presenta el seu **Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat 2012-2022**, obert a la implicació i l'aportació de totes les organitzacions ciutadanes il·lusionades i compromeses amb el futur de la ciutat. Que tothom s'hi senti convidat!

Barcelona, desembre de 2012

De l'Agenda 21 al

L'Agenda 21 va néixer a les acaballes del segle xx per tal d'entrar dignament en el XXI. D'aquí li ve el nom. Poc després, l'any 2002, Barcelona va incorporar els agents socials a la seva Agenda 21 Local, concertant-los entorn d'un compromís compartit. Ha passat una dècada i és hora de pensar en la següent. Per això Barcelona necessita ara un Compromís 22 que hereti l'esperit d'aquella Agenda 21 que va abraçar amb entusiasme fa exactament deu anys, i que inclogui objectius estimulants per a la dècada que ve. En efecte, aquella Agenda 21 i aquell any 2002 en què va ser coralmant adoptada ja formen part del passat. Més que res, ara interessa el futur.

Un futur arrelat en el passat, tanmateix. En aquests deu anys hem fet molt de camí. Els humans tendim a veure les coses que no ens agraden i a passar per alt o considerar òbvies les que responen als nostres desigs. Per això ens sentim tan sovint decebuts, baldament estiguem envoltats de bones solucions. El cas és que la relació de fenòmens i processos urbans que, a Barcelona, són avui millors que l'any 2002 és llarga. Només a tall de recordatori, val la pena esmentar el 100% de l'aigua residual depurada, un notori estalvi en el consum d'aigua per habitant, el salt en l'aprofitament de l'energia solar, la disminució en la producció de residus, la recollida orgànica estesa a tota la ciutat, l'abocador del Garraf clausurat i restaurat, la familiarització amb l'ús de la bicicleta, l'augment de les zones de vianants i pacificades, l'increment dels espais verds i dels interiors d'illa guanyats per a l'ús públic, la irrupció dels horts urbans, la consolidació de l'educació per la sostenibilitat en 400 escoles de la ciutat, l'augment de l'esperança de vida... Ens en podem sentir orgullosos.

Orgullosos, però no pas satisfets. El bon camí recorregut ens ha d'esperonar a superar el que encara ens falta per recórrer, que sembla que serà prou llarg. De fet, més que llarg, serà diferent. La crisi iniciada l'any 2008 no ha estat només quantitativa, és sobretot una crisi qualitativa. Feia anys que el model amenaçava ruïna i ara ja no passa d'enderroc gens seductor. Així que la feina és doble: abordar les tasques pendents i, alhora, canviar el marc de referència. Bastir aquest nou model sense deixar de fer camí és el gran repte que se'ns planteja. No hem de fer millor el que ja sabíem fer, sinó fer prou bé el que ni sabíem que es podia fer.

Algunes qüestions de fons són encara les que teníem deu anys enrere. Cal reduir els marges de dependència ambiental, tant com cal incrementar els nivells d'interdependència social. Per això cal perseguir la ciutat mixta i compacta, eficient i diversa, que tendeixi a disminuir la seva petjada ecològica. Diversa, perquè tota ciutat moderna ho ha de ser. Mixta, per poder funcionar amb eficiència, car els usos mesclats

Compromís 22

asseguren l'oferta. Compacta, perquè la dispersió incrementa l'entropia. Productiva i capaç d'avançar cap a l'autosuficiència energètica. Una nova ciutat diversa de gent i funcions, eficient i encarada al progrés, competitiva i alhora solidària.

És a dir, ens cal una Barcelona sostenible. La sostenibilitat no és cap quimera, sinó un camí innovador cap a la plena existència compartida. És un camí exploratori, però un camí real i possible. Un camí necessari, més aviat, perquè encara consumim més recursos dels que realment tenim, aboquem més residus dels que el nostre medi ambient pot assimilar, empobrim perillosament la biodiversitat i, a sobre, redistribuïm de manera poc equitativa els beneficis d'aquesta voraç apropiació dels recursos planetaris. Tècnicament, la sostenibilitat és la internalització de totes les conseqüències del procés productiu i de consum. Més planerament, podem dir que la sostenibilitat és l'engrescador camí de ser feliços emprant eficientment només el que ens cal i sense comprometre la felicitat dels altres.

La sostenibilitat, doncs, té una dimensió social basada en l'equitat redistributiva, i té també una dimensió material fonamentada en l'eficiència, l'estalvi i la suficiència. En el camp capital de l'energia, l'autosuficiència i l'emissió zero serien l'horitzó ideal. Ho podem aconseguir accelerant la rehabilitació i la regeneració de la ciutat construïda, capturant *in situ* totes les energies lliures possibles i, especialment, maximitzant el rendiment de la màquina urbana.

La ciutat sostenible moderna, a més d'equitativa i eficient, ha de ser també una ciutat intel·ligent. És a dir, *smart*, en l'internacionalitzat terme anglosaxó. *Smart* és molt més que automàtic i molt més encara que simplement tecnificat. Els sistemes *smart* aprenen i prenen decisions, no es limiten a aplicar de pressa respostes prefabricades. Els sistemes intel·ligents no són una delegació de responsabilitat en l'automatisme, sinó una eina per fer més eficients els actes responsables.

En els anys que vénen caldrà fer un enorme esforç i desplegar molta imaginació perquè la Barcelona heretada esdevingui una Barcelona llegable. La magnitud del repte exigeix una gran concertació col·lectiva. Per això és important aquest Compromís 22. Més de 800 signants ja han demostrat de l'any 2002 ençà el seu grau d'implicació. I a partir d'ara hem de ser encara molts més. Perquè tindrem un paper clau en la nova dècada. Es pot fer. Ens cal fer-ho. Ho farem.

Barcelona, desembre de 2012

Objectius

- 1. Biodiversitat:**
del verd urbà a la renaturalització de la ciutat
- 2. Espai públic i mobilitat:**
del carrer per circular al carrer per viure-hi
- 3. Qualitat ambiental i salut:**
dels estàndards a l'excel·lència
- 4. Ciutat eficient, productiva i d'emissions zero:**
de la Barcelona tecnològica a la Barcelona intel·ligent
- 5. Ús racional dels recursos:**
de la societat del consum al consum responsable
- 6. Bon govern i responsabilitat social:**
de la intervenció sectorial a la coordinació efectiva
- 7. Benestar de les persones:**
de la ciutat acollidora a la societat cohesionada
- 8. Progrés i desenvolupament:**
de la preocupació per la sostenibilitat a una economia que s'hi fonamenti
- 9. Educació i acció ciutadana:**
de la conscienciació a la coresponsabilització amb coneixement de causa
- 10. Resiliència i responsabilitat planetària:**
de la resposta puntual a l'acció global

1

Biodiversitat: del verd urbà a la renaturalització de la ciutat

DIAGNOSI

En els deu anys de vigència del Compromís s'han assolit progressos significatius en la conservació dels espais lliures, el verd i la biodiversitat: s'ha doblat l'espai protegit amb el nou Pla territorial metropolitana de Barcelona, s'ha aprovat la declaració de Collserola com a parc natural, s'han recuperat espais naturals (parc fluvial del Besòs, riera de Vallvidrera) i s'han guanyat 91 hectàrees de verd dins la ciutat. Actualment, disposem de 18 m² de verd per habitant en el conjunt del terme municipal, tot i que convé seguir treballant per incrementar el verd dins la trama urbana, particularment en els districtes més densos.

S'ha avançat també en la millora del coneixement i en la conservació de la biodiversitat. Ara sabem que, en trama urbana, a Barcelona tenim diverses espècies protegides: set mamífers, 55 ocells, vuit rèptils i dos amfibis. Hem implantat amb èxit programes de conservació d'espècies (avifauna en edificis, amfibis, reintroducció del falcó peregrí, etc.). Sabem que tenim 153.000 arbres als carrers, de més de 150 espècies diferents, i en quina mesura el verd millora el balanç hídric de la ciutat, regula el microclima, absorbeix contaminants atmosfèrics i carboni, redueix el soroll i millora la cohesió social.

Tanmateix, encara tenim molts reptes pendents. Hem de fer que la natura penetri i interactui amb la ciutat. Hem d'entendre el verd com una infraestructura ecològica que relliga urbs i territori, i que aporta serveis ambientals i socials. Hem de renaturalitzar la ciutat, estenent el verd i la biodiversitat a tots els seus racons i de manera equitativa, i aprofitant totes les oportunitats d'espai (cobertes, murs, balcons, terrasses, espais temporalment desocupats, etc.). Hem de salvaguardar i posar en valor els retalls d'ecosistemes naturals que encara sobreviuen dins la ciutat. Hem de controlar espècies exòtiques invasores, tant vegetals com animals. I ens cal apreciar més la natura amb la qual convivim a la ciutat.

LÍNIES D'ACCIÓ

Desenvolupar progressivament una xarxa de **corredors verds** que constitueixi una veritable infraestructura ecològica* funcional i permeti connectar les àrees verdes entre elles i amb la natura de l'entorn.

Renaturalitzar la ciutat: integrar la biodiversitat i la natura en el disseny urbà. Avançar cap a una ciutat favorable al creixement del verd i la penetració de la natura, millorar la qualitat del sòl i potenciar la presència d'espais aquàtics naturalitzats.

Ampliar el verd urbà a carrers, parcs i places, interiors d'illa, horts, patis, vetlladors, terrats i cobertes verdes, balcons, murs i parets mitgeres, polígons, solars temporalment desocupats i altres espais d'oportunitat.

Potenciar els **beneficis ambientals i socials del verd urbà**: la qualitat ambiental (acústica, climàtica, atmosfèrica) i sensorial; la capacitat d'acollida dels espais verds (proximitat, serveis), i el seu interès cultural i per a l'educació i la recreació.

Promoure la conservació activa del **medi litoral i marí i de les xarxes fluvials**, destinant-hi els recursos necessaris i fent-ne un ús responsable.

Crear una **xarxa de petites reserves de natura*** que faciliti la protecció de zones de valor natural encara existents dins la trama urbana de Barcelona, atenent la seva singularitat o representativitat.

Revaloritzar i recuperar els espais oberts i els usos tradicionals del **paisatge de la perifèria** urbana per aconseguir un entorn serè, amb zones aquàtiques, agrícoles, prats i rodals de bosc. Potenciar l'agricultura ecològica i col·lectiva.

Millorar el **coneixement de la biodiversitat** i dels beneficis que se'n deriven. Potenciar la recerca, per perfeccionar la gestió, i fer un esforç de divulgació per augmentar la valoració, l'estimació i el comportament responsable de la ciutadania.

Desenvolupar **programes de conservació** de la biodiversitat per preservar i millorar la riquesa d'espècies i d'hàbitats, vetllant per la flora i la fauna autòctones, i evitant la introducció d'espècies invasores, amb la col·laboració de tothom. Impulsar programes de custòdia del territori.

Gestionar el verd amb **criteris d'eficiència** en l'ús de recursos naturals i utilitzar productes de baix impacte sobre el medi ambient i la salut. Seleccionar espècies en funció dels serveis que proporcionen i de la seva adaptabilitat.

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

2

Espai públic i mobilitat: del carrer per circular al carrer per viure-hi

DIAGNOSI

Barcelona és una ciutat mediterrània (amb un clima benigne i un ús intensiu de l'espai), compacta (amb habitatges plurifamiliars amb locals de concurrència pública a la planta baixa i amb un gran entramat d'infraestructures subterrànies), complexa (amb mixticitat d'usos) i densa (15.000 habitants per km²).

Aquest model de ciutat comporta avantatges per a la cohesió social i l'eficiència de les xarxes metabòliques que la fan funcionar, com la mobilitat i la distribució d'aigua, matèria, energia i informació. Alhora permet optimitzar l'ús del sòl i mantenir espais naturals al voltant de la ciutat. Però també implica la necessitat de fer un manteniment intensiu de l'espai públic per evitar-ne la degradació, esponjar la ciutat, augmentar la presència de verd, saber conviure en uns espais multifuncionals i controlar la hiperfrequentació d'alguns indrets.

Barcelona ha aconseguit recuperar més de 74,5 hectàrees d'espai per a vianants, gràcies a la creació de superilles, la recuperació de sòls industrials, la rehabilitació de nuclis antics, el soterrament d'infraestructures i l'obertura d'interiors d'illa de l'Eixample i patis d'escola. Pel que fa al manteniment, s'ha fet un esforç molt important per coordinar les obres i s'actua de manera integral sobre voreres, mobiliari, llum, clavegueram, arbrat, paviment i senyalització.

Sobre la mobilitat, es pot dir que Barcelona disposa d'un repartiment modal molt bo. Aproximadament el 80% dels desplaçaments interns i el 56% dels de connexió es fan a peu, amb bici o en transport públic.

Tot i així, el trànsit és responsable del 37% de les emissions de gasos d'efecte d'hivernacle, del 50% de les emissions d'òxids de nitrogen i partícules, i del 80% del soroll. Cal, per tant, continuar treballant conjuntament per fer la mobilitat més sostenible a escala metropolitana, reduint-ne les externalitats i fent-la més saludable, segura i eficient. Hem d'avançar en la cultura de l'espai públic compartit, i revertir la predominança del cotxe.

LÍNIES D'ACCIÓ

Enfortir el **model de ciutat** metropolitana amb espai públic de qualitat, compacta, complexa, diversa i ben connectada.

Instaurar **noves superilles i potenciar barris a velocitat humana** on es viu i treballa, reduint la mobilitat obligada. Jerarquitzar els usos de les vies. Crear nous atractors urbans, que generin centralitat als barris.

Protegir, mantenir i millorar els valors paisatgístics urbans i vetllar per l'ús ordenat i racional de l'espai públic. Garantir l'excel·lència en el **disseny urbà, dels edificis i dels locals**, impulsant una arquitectura de qualitat en consonància amb la seva funcionalitat i contribuint a crear un entorn harmònic.

Recuperar els **carrers per a les persones**, generant un espai públic pacificat i acollidor, i impulsant una cultura d'espai públic compartit. Promoure i prioritzar la vida al carrer, els llocs de convivència, l'estada i el joc.

Promoure i optar per una **mobilitat segura, sostenible i activa**, augmentant els desplaçaments realitzats en modes no motoritzats. Fomentar la mobilitat a peu augmentant, ordenant i millorant la superfície destinada als vianants i proporcionant més informació i senyalització; també per als més petits, amb la implantació i la millora dels camins escolars.

Aconseguir una **ciutat amable i segura per a la bicicleta**, amb facilitats per circular (xarxa de carrils bici), accedir al transport públic i aparcar, i en bona convivència amb els vianants. Potenciar la bicicleta pública, també entre els més joves, i ampliar-la a escala metropolitana. Desenvolupar iniciatives de foment de la bicicleta (tallers, formació, divulgació).

Excel·lir en l'**accessibilitat universal** al transport públic, als edificis i als espais de concurrència pública evitant obstacles innecessaris i ordenant l'aparcament.

Progressar cap a un **transport públic metropolità interconnectat** excel·lent. Ampliar i optimitzar la xarxa: metro (finalitzar la L9), bus ortogonal, connexió de tramvies, autobusos de barri i bus nocturn. Fer-lo assequible a tothom.

Promoure **estratègies dissuasòries de l'ús del vehicle privat** motoritzat (cotxes, motos, furgonetes, etc.): regular la circulació en zones estratègiques de la ciutat (zones 30, horaris, restriccions...), crear aparcaments perifèrics i carrils VAO, etc. Promoure la conducció eficient.

Implantar mesures específiques per a la **distribució urbana de mercaderies**, tant de petites flotes de repartiment com de grans distribuïdores. Regular horaris i aparcaments, optimitzar rutes, potenciar les microplataformes de distribució amb solucions d'última milla més eficients (bicicleta, vehicles elèctrics).

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

3

Qualitat ambiental i salut: dels estàndards a l'excel·lència

DIAGNOSI

La salut de la població depèn de molts factors: individuals (edat, sexe, genètica), de l'estil de vida, de les influències socials, de les condicions de vida i treball, de les condicions socioeconòmiques, etc. Però també depèn d'aspectes ambientals, com ara la qualitat del que respirem, mengem i bevem, del soroll, d'altres factors fisicoquímics o del grau de neteja.

Controlar tots aquests aspectes i millorar-los és el gran repte per a aquesta propera dècada. Malgrat els esforços realitzats, no hem aconseguit disminuir suficientment els nivells d'òxids de nitrogen i de partícules en suspensió. També tenim el repte de conservar el nostre caràcter de ciutat mediterrània, vital i activa, amb diversitat d'usos i interessos, i d'aconseguir entre tots assolir uns millors nivells de confort. Tant en qualitat de l'aire com en soroll, la circulació és una de les claus del problema, aspecte que haurem de resoldre de manera contundent.

D'altres àmbits, com la influència sobre la salut de certes substàncies químiques, l'electromagnetisme, la qualitat de les partícules en suspensió, l'aigua, les olors, etc., ens cal millorar-ne el coneixement i mentrestant aplicar el principi de precaució.

Podem destacar el gran avanç que hem fet en els darrers anys en la depuració d'aigües residuals, que ha permès millorar substancialment la qualitat de l'aigua dels medis receptors. D'altra banda, ha augmentat l'oferta de productes ecològics, que, a més, s'han començat a introduir en els menjadors escolars i en alguns serveis de càtering i restauració.

LÍNIES D'ACCIÓ

Millorar la **qualitat de l'aire**, especialment pel que fa als òxids de nitrogen, les partícules en suspensió i els al·lèrgens. Disminuir el trànsit motoritzat, fomentar els combustibles menys contaminants i el vehicle elèctric, i reduir l'ús del gasoil.

Crear **zones de baixa emissió** on només es permeti la circulació lliure dels vehicles que compleixin uns determinats estàndards d'emissions de contaminants, i divulgar la informació sobre la qualitat de l'aire i les seves conseqüències sobre la salut.

Millorar el **confort acústic**. Contribuir a disminuir els nivells de soroll, especialment en la circulació de vehicles amb motor de combustió, en l'oci nocturn, en les obres i amb els aires condicionats. Intensificar-ne el control.

Millorar la **qualitat de l'aigua** de boca, inclosa la qualitat organolèptica, així com la qualitat de les aigües de bany, de la sorra i dels rius.

Fomentar i prestigiar la producció i el comerç dels **aliments més saludables** (ecològics, sense additius). Generalitzar-ne l'ús en menjadors escolars i comunitaris (residències, hospitals, etc.).

Assolir l'excel·lència en la **neteja urbana**, amb més implicació ciutadana i d'agents socials en el manteniment de l'espai públic (ús de papereres, animals de companyia, esdeveniments, etc.).

Disposar d'una ciutat **il·luminada de manera eficient**, atenent criteris funcionals, energètics i estètics. Reduir la contaminació lumínica.

Prevenir i reduir la **contaminació odorífera** (orins, residus, fums, clavegueram, etc.).

Enriquir l'entorn, tant interior com exterior, amb la presència de **vegetació i elements naturals** que milloren la qualitat de vida i la salut de les persones.

Impulsar la recerca i la divulgació sobre els efectes en la salut de diferents **factors fisicoquímics** (radiacions ionitzants i electromagnètiques, productes químics, etc.). Aplicar el principi de precaució.

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

4

Ciutat eficient, productiva i d'emissions zero: de la Barcelona tecnològica a la Barcelona intel·ligent

DIAGNOSI

Barcelona haurà de respondre en els propers anys als reptes derivats de la globalització, amb conseqüències sobre l'economia i la mobilitat, de la transformació de les relacions socials a través de les tecnologies de la informació i de la gestió del risc i del canvi climàtic.

Pel que fa al canvi climàtic, el compromís marcat per la UE de reduir el 20% dels gasos d'efecte d'hivernacle l'any 2020 es pot considerar ambiciós, però el d'aconseguir un 80-95% de reducció l'any 2050 requereix un canvi radical a curt termini en la planificació urbana, en la regeneració de la ciutat construïda i en la conducta dels ciutadans. Tot i haver reduït en els últims deu anys la intensitat energètica i haver multiplicat per més de vint la producció d'energies renovables a la ciutat, encara ens queda molt a fer per estendre una nova cultura de l'energia, similar a la nova cultura de l'aigua, més assumida, que ha permès situar Barcelona en les primeres posicions de les ciutats que menys aigua consumeixen d'Europa.

La tecnologia per si sola no és suficient, però és una altra eina de què disposem per aconseguir l'horitzó de la ciutat d'emissions zero. Les millors tecnologies disponibles poden aconseguir més eficiència i optimitzar el consum de recursos, i les tecnologies de la informació i la comunicació (TIC) permeten facilitar una gestió més intel·ligent de la ciutat, monitorant la realitat en temps real. Les TIC, a banda de proporcionar informació, han de ser útils en l'elaboració col·laborativa, la consulta, la deliberació i la participació en la planificació, el seguiment i l'avaluació de processos, tant per a les administracions com per a les organitzacions socials i empresarials.

Però quan parlem de ciutat o comunitat *smart* no només ens referim a una ciutat «tecnològica» o a una ciutat «digitalitzada». Ens referim a una ciutat sostenible, habitable i productiva, a una ciutat pensada per a les persones, eficient en el consum de recursos i generadora de talent.

LÍNIES D'ACCIÓ

Transformar la ciutat per fer-la més eficient i productiva a través de la innovació, la creativitat i el talent. **Ciutat smart*** al servei de les persones i de l'entorn.

Millorar l'eficiència en l'ús de recursos i en la dotació de serveis en la **planificació urbana**. Optimitzar l'ús del territori, per fer la ciutat més habitable. Transformar els barris actuals en **ecobarris*** i crear-ne de nous.

Regenerar la ciutat construïda a través de la **rehabilitació energètica** dels edificis i els habitatges, començant pels edificis públics. Aïllar tèrmicament els edificis, millorar les instal·lacions tèrmiques i d'il·luminació, utilitzar equips eficients, produir energia en el mateix edifici. Assessorar la ciutadania sobre com fer-ne un ús responsable.

Augmentar el coneixement sobre la **construcció sostenible** i incentivar-la. Aprendre junts de la pràctica i promoure la col·laboració entre professionals de diversos sectors. Promoure l'adopció d'estàndards ambientals exigents per als edificis i l'espai públic.

Estalviar **recursos naturals** i aconseguir la màxima **eficiència** en la seva producció, distribució i ús, en especial de l'aigua i l'energia.

Aprofitar al màxim els recursos energètics locals, prioritzant les **energies netes i renovables** en diferents àmbits, especialment als edificis i al transport.

Implantar el **vehicle elèctric** i altres vehicles nets i menys sorollosos, prioritzant les fonts d'energia renovable. Proveir les infraestructures necessàries i accelerar la reconversió progressiva de flotes de transport públic i flotes captives, així com del vehicle privat.

Impulsar la **innovació social i tecnològica** amb l'objectiu de millorar la qualitat de vida de les persones.

Millorar la **xarxa d'informació** i la seva accessibilitat per tal que proporcioni dades útils per a la millora de la gestió i per facilitar a la ciutadania la participació i la presa de decisions.

Fomentar **projectes i programes compartits** per avançar cap a ciutats més intel·ligents (protocol de ciutats, treball en xarxa, etc.). Utilitzar la ciutat com a laboratori de noves solucions més sostenibles.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10

5

Ús racional dels recursos: de la societat del consum al consum responsable

DIAGNOSI

Hem avançat col·lectivament en la reducció del consum de materials, l'ús de productes ambientalment més correctes, el consum responsable i l'intercanvi de béns i serveis. Cada cop som més conscients que l'important és disposar del servei o poder realitzar una funció, més que no pas ser-ne propietaris o adquirir productes. Cada cop demanem més informació sobre l'origen del producte, el procés de producció i els seus impactes, el consum associat durant la seva fase d'ús o el seu tractament final.

En aquest sentit, a Barcelona destaquen diverses iniciatives: bancs de temps i d'intercanvi de feines i serveis; cooperatives de consum agroecològic; mercats de reutilització de roba i altres productes que no han finalitzat el seu cicle de vida; programes de socialització de llibres de text i material educatiu; el Banc dels Aliments, etc.

Barcelona és una de les ciutats europees pioneres en l'aplicació de polítiques de compra pública sostenible. Es calcula que el valor de les compres de les administracions públiques europees equival a un 16% del PIB europeu; per tant, tenen un pes relatiu rellevant en el mercat. En l'àmbit municipal, el programa «Ajuntament + Sostenible» pretén incorporar criteris ètics i socials, i generar demanda de productes i serveis més ecològics. Un dels principals èxits del programa ha estat l'ambientalització de contractes, equivalent al 96% del volum econòmic total.

Tanmateix, la gran oferta de béns de consum procedents de tot el món, la comercialització de molts productes d'un sol ús, i certes pautes i hàbits de consum fan que a la nostra societat generem una gran quantitat de deixalles. En aquests darrers anys, a causa de la crisi econòmica, ha anat disminuint la generació de residus. També hem progressat molt en la recollida selectiva, gràcies a l'extensió de la recollida de residus orgànics a tota la ciutat, la millora de l'accessibilitat dels contenidors, l'augment dels punts verds i el desplegament de la recollida comercial. Hem de capgirar la idea que és més ric qui més llença. Hem de desacoblar el creixement econòmic del consum de recursos i la generació de residus, desmaterialitzar el benestar.

LÍNIES D'ACCIÓ

Desacoblar el desenvolupament econòmic del consum de recursos i la generació de residus. **Desmaterialitzar el consum** pensant en clau d'usuari en lloc de propietari. Allargar la vida útil dels productes (manteniment, recuperació, reparació i reutilització) i compartir serveis i productes.

Millorar la **informació per al consumidor** sobre les característiques socials i ambientals dels productes (origen, durabilitat, producció ecològica, transgènics, etc.), dels productors i de la comercialització. Exigir un bon etiquetatge.

Impulsar programes d'**educació del consum** responsable. Reflexionar sobre la situació actual de degradació i finitud dels recursos, el consum superflu, el diner i les opcions de productes més saludables per a les persones i el planeta, ja des de la infància i al llarg de tota la vida.

Fer un **consum responsable de béns i serveis**: consum col·laboratiu*, comerç just, comerç de proximitat (concepte del quilòmetre zero), productes alimentaris locals i de temporada, ecològics i saludables, productes genuïns i artesanals de qualitat.

Enfortir la **contractació i la compra responsable** per part de l'Administració pública, el sector privat i el tercer sector. Incorporar criteris ambientals i socials en concursos públics. Formalitzar contractes amb reserva social i iniciatives socials, a través de centres d'inserció sociolaboral o entitats sense ànim de lucre.

Promoure les **xarxes de consum responsable** (xarxes d'intercanvi de coneixements, béns i serveis; cooperatives i grups de consum, bancs del temps, mercats socials, moneda social, etc.).

Suprimir el **malbaratament alimentari** en tots els àmbits (famílies, escoles, menjadors, restaurants) amb la cooperació del sector de la producció, els serveis i la distribució d'aliments (grans superfícies, distribuïdors, mercats municipals...). Interconnectar distribuïdores d'aliments i associacions de recollida d'aliments, i millorar-ne la redistribució.

Implantar models de gestió per avançar **cap al residu zero**: plans de prevenció i reducció des de l'origen, acords voluntaris, taxes, tallers de reparació, implantació de sistemes de retorn i reutilització d'envasos, eliminació de les bosses de plàstic d'un sol ús, mercats d'intercanvi, etc.

Considerar el residu com a recurs. Augmentar la proporció de **residus recollits selectivament** i la qualitat de les fraccions. Separar els residus i dipositar-los on pertoqui correctament. Utilitzar els punts verds i les altres opcions existents de recollida especial. Fer campanyes informatives i de sensibilització.

Millorar la **gestió dels residus** prioritzant per aquest ordre la reducció, la reutilització i el reciclatge, per sobre de la valorització energètica. Incrementar el compostatge. Aplicar el criteri de proximitat i responsabilitat en el tractament dels residus, i optimitzar les rutes de transport.

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

6

Bon govern i responsabilitat social: de la intervenció sectorial a la coordinació efectiva

DIAGNOSI

La governança és el procés de presa de decisions de les organitzacions. Aquelles que incorporen criteris de bon govern i responsabilitat social en el seu funcionament busquen assolir la prosperitat social i el benefici col·lectiu, preservant l'interès general per sobre dels interessos particulars i procurant les millors condicions de qualitat de vida per als treballadors i els col·laboradors, les seves famílies i la societat en general.

Per això és essencial establir un diàleg permanent amb els actors implicats en les organitzacions per identificar-ne les expectatives i gestionar-les; garantir la seva participació en la presa de decisions; mantenir-los informats i ser transparents; establir mecanismes de control intern partint de l'equitat i la justícia; garantir un bon entorn de treball; ambientalitzar internament l'organització, i ser eficients en la gestió i l'ús de recursos. Tot això pertoca a l'Administració, però també a totes les organitzacions. En aquest sentit, cada cop som més els que implantem estratègies de responsabilitat social o apliquem codis de bon govern.

El gran repte és introduir i integrar aquests conceptes i que els aspectes intangibles (més enllà dels purament financers: els ambientals, els socials, la reputació, el capital intel·lectual, etc., que interessen a tots els grups amb els quals es relaciona) passin a formar part del valor de l'organització. També cal coordinació entre diferents organitzacions; per exemple, a Barcelona és clau la integració de l'àrea metropolitana amb el port, l'aeroport i la Zona Franca.

L'Ajuntament de Barcelona té el repte de gestionar de manera transparent i eficient la seva gran complexitat, ja que disposa de més de 2.000 edificis i al voltant de 12.000 empleats distribuïts en un gran nombre de departaments i divisions.

LÍNIES D'ACCIÓ

Fer una excel·lent **gestió dels recursos** (econòmics, humans, materials i naturals).

Optimitzar el funcionament de les organitzacions millorant-ne la **coordinació interna i la transversalitat**.

Millorar la **coordinació entre les organitzacions** a escala intrasectorial i entre el sector públic, el privat i el tercer sector.

Fer efectiva la **participació dels grups d'interès*** en la presa de decisions de l'Administració, les empreses i les entitats. Augmentar la sensibilitat a les demandes dels diferents públics, especialment els infants i els joves, així com les minories i els més desfavorits.

Incrementar la **transparència**: *open data*, observatoris, indicadors i informes de seguiment.

Desenvolupar en les institucions, les entitats i les empreses una **cultura organitzativa** socialment i ambientalment responsable que creï valor a llarg termini.

Potenciar el **desenvolupament personal i professional** de treballadors i col·laboradors, proporcionant unes condicions de treball òptimes i la motivació necessària. Garantir la igualtat d'oportunitats. Incorporar criteris ambientals i socials en la formació.

Avaluar els projectes en termes d'**impacte social i ambiental**, i incorporar els resultats en la presa de decisions.

Incorporar **criteris de sostenibilitat i processos de millora contínua** en l'activitat de les organitzacions; també en els esdeveniments (fires, congressos, festes, etc.) i les obres de la ciutat.

Maximitzar l'**exemplaritat de l'Administració pública**. Avançar en la implantació dels pressupostos participatius a escala de ciutat i per districtes. Enfortir i ampliar el programa «Ajuntament + Sostenible».

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10

7

Benestar de les persones: de la ciutat acollidora a la societat cohesionada

DIAGNOSI

Una ciutat sostenible no pot existir sense una comunitat cohesionada, que pugui prendre part de manera equitativa en el desenvolupament econòmic i en el progrés social, amb igualtat d'oportunitats i assegurant el benestar. Per això hem de garantir l'accés a una educació pública de qualitat.

Els barcelonins tenim ple accés a l'escolarització obligatòria, però no es cobreix encara tota la demanda d'escoles bressol. El fracàs escolar s'ha reduït i el percentatge de població amb estudis universitaris va a l'alça. Així mateix, tota la ciutadania té accés al sistema sanitari i als programes preventius de salut pública. En aquests anys, la població estrangera ha augmentat molt i cal destacar el treball fet en la integració dels nousvinguts amb la filosofia de la normalització dels serveis a tota la ciutadania, polítiques en les quals Barcelona és referent internacional. Hem de treballar fort en facilitar a tothom l'accés a l'habitatge, especialment per als joves i les persones amb menys recursos. Darrerament, hem viscut uns canvis socioeconòmics de tal magnitud que fins i tot els patrons de pobresa han canviat; a causa de la crisi el nombre de persones que viuen per sota del llindar de la pobresa supera el 20% de la població. Cal redreçar aquesta situació i ens hem d'ocupar col·lectivament de consolidar la cohesió guanyada, de no perdre el que tenim, de reforçar les iniciatives que ja es duen a terme –públiques, empresarials i de les organitzacions–, per garantir el benestar social, generar ocupació i prestar una atenció especial a les persones en risc d'exclusió. Són moltes les organitzacions que desenvolupen iniciatives pròpies en aquest terreny, però els nous temps ens exigeixen un esforç més gran en termes de coordinació, creativitat i eficiència.

LÍNIES D'ACCIÓ

Incrementar la **qualitat de vida** i les oportunitats de desenvolupament humà, amb una atenció especial a les persones amb dependència.

Afavorir una bona **convivència**, basada en la inclusió, l'equitat, la solidaritat, el respecte i la confiança.

Garantir un **habitatge digne** per a tothom desenvolupant polítiques econòmiques i socials. Facilitar l'accés a l'habitatge a les persones que no en tenen, a les que necessiten ajuda per costejar-lo, mantenir-lo i/o millorar-lo. Potenciar alternatives d'accés i de gestió de l'habitatge (masoveria urbana, cooperatives d'habitatges, *cloudhousing**, etc.).

Garantir l'**educació de qualitat**, equitativa i inclusiva per a tothom, al llarg de la vida. Assegurar l'accés a l'educació pública i prioritzar l'atenció a la primera infància. Emfatitzar el paper de la comunitat educativa.

Garantir a tothom l'accés a la **sanitat** pública amb igualtat de condicions i un sistema sanitari excel·lent.

Fomentar l'estil de **vida saludable**, amb accés a una alimentació equilibrada i variada, activitat física i contacte amb la natura.

Aconseguir una **ocupació laboral** estable i de qualitat, adaptada a les necessitats i les possibilitats de la persona, harmonitzant els interessos dels treballadors i els ocupadors amb una conciliació de la vida laboral, familiar i personal.

Eradicar la pobresa, a través de la inserció dels col·lectius desfavorits i vulnerables i de la reducció de la riquesa extrema.

Fer de la **cultura** un dels pilars per al millor desenvolupament de la ciutat, com a capital de Catalunya, amb receptivitat i obertura a totes les cultures que l'enriqueixen.

Estimular la vida comunitària i l'activitat de les **xarxes socials** (presencials i virtuals). Reduir la fractura digital.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10

8

Progrés i desenvolupament: de la preocupació per la sostenibilitat a una economia que s'hi fonamenti

DIAGNOSI

Els serveis i el comerç tenen un paper predominant en l'economia de la ciutat. L'activitat turística ha crescut exponencialment i en aquests anys Barcelona s'ha convertit en la primera destinació de Catalunya, per damunt de la Costa Brava. Actualment, s'estima que el nombre de visitants és de 24 milions l'any i que el 10% del PIB de la ciutat és aportat pel turisme. Per contra, la indústria ha estat deslocalitzada.

Moltes organitzacions de la ciutat ja incorporen criteris ambientals i de sostenibilitat en els seus processos de disseny i de modernització. Els sistemes de gestió ambiental s'han generalitzat. S'ha desenvolupat un nou sector industrial i empresarial ambiental, font de riquesa i de creació de llocs de treball. Barcelona és un destí de turisme responsable, i disposa de la certificació Biosphere World Class Destination.

Però sobretot cal repensar el model econòmic, financer i social. Afrontem el gran repte de superar la crisi econòmica al mateix temps que l'energètica i la climàtica: és indispensable que el preu de les coses internalitzi els costos socials i ambientals, i que progressem cap a la descarbonització de l'economia. Pel que fa a la ciutat, cal deixar de concebre-la com a producte que es compra i es ven, i entendre-la com a servei a les persones: habitabilitat, confort, assistència...

LÍNIES D'ACCIÓ

Fomentar la inversió en la **nova economia** de la ciutat autosuficient i intel·ligent, amb un entorn favorable per generar, captar i retenir talent. Impulsar iniciatives d'alt valor afegit, especialment les relacionades amb el coneixement, la creativitat o la innovació.

Internalitzar els costos socials i ambientals, incloure'ls en la comptabilitat i donar-la a conèixer. Incorporar aquests criteris en la fiscalitat, establint tributs dissuasoris i incentivadors (bonificacions, exempcions, ajudes, etc.).

Cercar la **prosperitat dins dels límits del planeta**, implementant criteris ètics (economia social i solidària, banca ètica, responsabilitat social, etc.).

Evolucionar cap a una **economia baixa en emissions**, prioritzant la reducció del consum d'energia i impulsant l'ús d'energies renovables amb menys impacte.

Establir l'**ecodisseny** i l'**ecoproducció**, basats en el cicle de vida, com a procediments prioritaris de creació de productes i serveis. Eliminar l'obsolescència programada.

Impulsar l'**ocupació verda**, entesa com aquella que contribueix substancialment a preservar o restaurar la qualitat ambiental (treball en empreses del sector ambiental i en departaments de medi ambient d'altres sectors).

Avançar en un **turisme sostenible** en equilibri amb el territori i que reverteixi positivament en la comunitat local. Aconseguir la coresponsabilització de les institucions, la indústria turística i els visitants en l'ús eficient dels recursos naturals, el manteniment de la qualitat ambiental i la preservació del patrimoni cultural material i immaterial.

Fomentar l'**emprenedoria**, la petita empresa i les cooperatives. Afavorir el petit comerç de proximitat i els eixos comercials dels barris.

Intensificar la **col·laboració** publicoprivada. Promoure i consolidar la col·laboració entre universitat, empresa, Administració i teixit associatiu per impulsar l'economia de la innovació.

Buscar **indicadors alternatius al PIB** per mesurar el benestar social (balanç social, economia del bé comú, índex de desenvolupament humà, índexs de felicitat, etc.).

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

9

Educació i acció ciutadana: **de la conscienciació a la coresponsabilització amb coneixement de causa**

DIAGNOSI

L'educació i la comunicació són instruments fonamentals per progressar en la cultura de la sostenibilitat i contribuir a l'adquisició de nous valors, actituds i comportaments. L'Administració hi té una responsabilitat evident, però es tracta d'un repte i un compromís col·lectiu. Aquesta és una feina que no acabarem mai.

Hem fet un esforç important des de molts flancs, tant des de les organitzacions i el sistema educatiu com des de l'Administració i els mitjans de comunicació. Globalment ha augmentat el nombre de ciutadans que es consideren ben informats en temes ambientals i també el nombre de ciutadans que diuen que tenen bons hàbits ambientals.

La xarxa de signants és una peça fonamental en la promoció dels valors i dels objectius del Compromís, amb una constant activitat de deliberació, d'intercanvi d'experiències i aprenentatge, i de treball actiu en xarxa. Podem també considerar un èxit el programa específic de l'Agenda 21 Escolar, guardonada pel Programa HABITAT de les Nacions Unides, pel seu impacte sobre milers de professors i centenars de milers d'estudiants i les seves famílies.

Tot i ser més de 800 signants a dia d'avui (2012), tenim el gran repte d'estendre els valors del Compromís a totes les persones, les organitzacions, les institucions i les empreses de Barcelona. Hem d'entendre que la sostenibilitat és responsabilitat de tots i cadascun de nosaltres, i hem de passar de la retòrica a l'acció, per construir junts la ciutat que desitgem per a nosaltres i per a les generacions futures.

LÍNIES D'ACCIÓ

Estendre la **cultura de la sostenibilitat** a tota la ciutadania. Avançar de la informació al coneixement i a l'acció responsable, individualment i col·lectivament. Predicar amb l'exemple.

Donar impuls i suport continuats a l'**educació per la sostenibilitat en el sistema educatiu** (de la llar d'infants a la universitat), estimulants una revisió de plantejaments i pràctiques educatives que provoqui canvis reals en els centres i en l'entorn.

Impulsar continuadament l'educació per la sostenibilitat en l'**educació no formal** (àmbit socioeducatiu, ocupacional, cultural i de lleure) i **informal** (mitjans de comunicació, acció comunitària, etc.).

Assegurar **suport** i reconeixement a la tasca de les persones que eduquen, brindant-los assessorament, formació i recursos. Promoure la recerca i la **innovació educativa**.

Educar i capacitar la ciutadania en la **cultura de la participació**. Intensificar i innovar els processos democràtics a escala de ciutat, de barri i dins de cada organització.

Enfortir el **teixit associatiu, altres grups socials i moviments no formals** com a escola de ciutadania i agent transformador.

Vitalitzar el **voluntariat** amb projectes capaços d'implicar públics de diferents edats i condicions.

Fomentar la **responsabilitat compartida** en la planificació, la gestió, l'ús i el seguiment dels espais i serveis d'ús comunitari: equipaments, espais buits, horts, jardins, etc.

Refermar el **treball en xarxa** per desenvolupar projectes comuns: sumar les iniciatives aïllades en una acció conjunta i crear sinergies.

Millorar la **comunicació i la visualització** de processos educatius i participatius a favor de la sostenibilitat, les seves accions i els seus resultats.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10

10 Resiliència i responsabilitat planetària: de la resposta puntual a l'acció global

DIAGNOSI

Les ciutats tenen una gran responsabilitat en la recerca de solucions, atès que concentren una bona part del consum de recursos i generen impactes ambientals locals i globals. Alhora, a causa de l'elevada densitat de les persones que hi viuen, dels serveis i les activitats que s'hi desenvolupen i de les infraestructures que s'hi localitzen, són més vulnerables als riscos i específicament als derivats del canvi climàtic. Barcelona és, a més, una ciutat especialment sensible al canvi climàtic, per la seva situació a la zona mediterrània, i es pot veure afectada per sequeres, onades de calor, episodis d'inundacions, augment de la probabilitat d'incendis, salinització d'aqüífers, etc.

Per fer front a aquest repte localment, hem de trobar solucions innovadores capaces de reduir els riscos sobre la salut i protegir les infraestructures de subministrament d'aigua i energia, de transport i de gestió de residus.

A Barcelona, només emetem 2,5 tones de CO₂ equivalent anuals per habitant, però, tot i així, cal reduir encara més les emissions o bé capturar-les (mitigació), i ens cal incorporar els riscos del canvi climàtic en la planificació de la ciutat, per fer-la més adaptable als canvis, més resilient.

Com més petita sigui la petjada ecològica de Barcelona, més independent serà de l'exterior, menys impacte produirà i més resilient serà. Cal doncs avançar cap a l'horitzó de l'autosuficiència, seguint les estratègies d'adaptar la qualitat dels recursos als usos que es preveuen (per exemple, amb l'ús d'aigua freàtica per a la neteja o el reg de parcs i jardins), de reduir el consum (reduint la demanda i augmentant l'eficiència) i de produir localment tot allò que siguem capaços.

Barcelona també ha de continuar participant activament com fins ara en la construcció de respostes globals, a través de xarxes internacionals o a través de relacions bilaterals, tant per facilitar l'intercanvi d'experiències com per alimentar i liderar el debat a favor d'una societat més justa.

LÍNIES D'ACCIÓ

Millorar la capacitat d'acció proactiva i preventiva per disminuir la **vulnerabilitat**. Governança i gestió integral de riscos.

Protegir el clima. Comptabilitzar, prevenir i minimitzar les emissions d'efecte d'hivernacle. En el cas que no es puguin reduir a zero, recórrer a la compensació.

Prevenir i gestionar les **conseqüències del canvi climàtic**: adaptar les infraestructures, garantir la disponibilitat d'aigua, minimitzar els efectes sobre la salut, seleccionar espècies vegetals adequades, etc.

Caminar cap a l'**autosuficiència energètica***: reduir el consum d'energia i augmentar l'aportació d'energia renovable local per garantir-ne el subministrament.

Recuperar i potenciar la **producció alimentària local** i de proximitat, tot millorant la seguretat, i avançar cap a la sobirania alimentària*. Protegir i recuperar els espais de producció d'aliments.

Fer una bona planificació de la **gestió de l'aigua**, adaptant-ne la qualitat als diferents usos. Aprofitar els recursos hídrics alternatius disponibles: aigua de pluja, aigües grises i depurades, aigua freàtica. Millorar-ne els tractaments per possibilitar aquests usos o retornar-la al medi en condicions òptimes.

Minimitzar la **petjada ecològica** sobre el planeta: mar, zones humides, rius, boscos, atmosfera. Responsabilització de la ciutat respecte als seus impactes globals.

Mantenir el **posicionament** de la ciutat a escala **internacional** pel seu compromís amb la sostenibilitat. De manera especial, impulsar i liderar les polítiques sostenibilistes en l'àmbit mediterrani.

Cooperar amb altres ciutats i ciutadanes. Promoure la justícia social global fomentant la coresponsabilitat planetària.

Promoure la **cultura de la pau** i la cultura de la no-violència, afavorint la resolució pacífica de conflictes interns i externs a la ciutat.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10

Glossari

Autosuficiència energètica

Autosuficient es diu d'allò que es basta a si mateix. En termes d'ecologia, un sistema autosuficient és aquell que obté els recursos necessaris i reintegra la totalitat dels residus i les emissions dins el seu propi àmbit. Ser autosuficient significaria, doncs, encabir la petjada ecològica de la ciutat dins dels seus límits. En el cas de l'energia, entenem l'autosuficiència com l'obtenció de la totalitat dels recursos energètics necessaris —i la gestió dels residus i les emissions produïts en obtenir-los— dins del mateix hàbitat. Serem autosuficients energèticament quan el quocient entre l'energia generada localment i l'energia consumida sigui 1 (o més gran que 1).

Ciutat *smart*

Tot i que no hi ha una definició exacta de què és una ciutat *smart*, es pot descriure com una ciutat que aplica les TIC (tecnologies de la informació i la comunicació) per proveir-se d'una infraestructura que l'assisteixi en el desenvolupament sostenible, en l'eficiència en l'ús dels recursos, en l'increment de la qualitat de vida dels ciutadans, en la inclusió social i en la participació ciutadana. En contrast amb una ciutat digital, una ciutat veritablement intel·ligent utilitza les infraestructures, la innovació i la tecnologia, però també té una societat activa i participativa: persones, talent, empremadoria i col·laboració són motor i ànima de la ciutat. El concepte *smart* s'aplica a tots els serveis de la ciutat: mobilitat, subministraments (energia, aigua, aliments), residus, edificis, educació, salut, emergències, atenció a les persones, etc.

Cloudhousing

Concepte d'habitatge que potencia la flexibilitat i la comunitat per aproximar el mercat immobiliari a les necessitats de les persones. Proposa edificis que combinen pisos, espais i serveis comuns sota un model de pagament per ús, brindant als usuaris la màxima flexibilitat per adaptar el seu habitatge a les necessitats canviants. Cada edifici és organitzat com una empresa que gestiona els recursos necessaris per al manteniment de l'edifici i la seva infraestructura, i disposa d'un gestor que assegura el bon ús dels equipaments. La rendibilitat depèn de la gestió de cada empresa, ja que es basa sobretot en els estalvis aconseguits a través de l'ús intel·ligent de recursos i en la compra a l'engròs de productes i serveis. Literalment, significa «habitatge en un núvol». Igual que en el *cloud computing*, amb el qual l'usuari només paga quan utilitza un programari, en el *cloudhousing* es paga per l'ús de l'habitatge i els serveis compartits.

Consum col·laboratiu

Consum col·laboratiu, economia solidària o economia de l'accés són alguns dels termes utilitzats per descriure un moviment social en el qual l'accés als béns i els serveis preval sobre la propietat. El consum col·laboratiu es pot definir com la manera tradicional de compartir, intercanviar, deixar,

llogar i regalar, redefinida a través de la tecnologia moderna (Internet, comunitat global), que permet fer-la molt més eficient.

Ecobarri

Barri pensat íntegrament sota la perspectiva de la sostenibilitat, des del planejament inicial fins a la construcció i el funcionament dels edificis. L'objectiu és minimitzar la petjada ecològica i propiciar la qualitat de vida i la cohesió social. La idea es va materialitzar inicialment en certes ciutats del nord i el centre d'Europa (Estocolm, Hannover, Friburg...), que han esdevingut un exemple per al desenvolupament d'àrees residencials.

Grup d'interès

Els grups d'interès, parts interessades o *stakeholders* són els grups socials i individus als quals incumbeix d'una manera o una altra l'existència i l'acció d'una empresa, amb un interès legítim, directe o indirecte, pel seu funcionament, i que influeixen en la consecució dels objectius marcats i en la seva supervivència. També es poden identificar com un grup d'interès les generacions futures. Són exemples de grups d'interès: els treballadors, els accionistes/propietaris, els socis de negoci, els clients, els proveïdors, els agents socials, les administracions públiques, la comunitat local, la societat i el públic en general, el medi ambient i les generacions futures.

Infraestructura ecològica

Xarxa d'espais amb vegetació natural, enjardinada o agrícola, que connecta i relliga la ciutat amb el territori, de manera que possibilita el moviment i la dispersió dels organismes i el manteniment dels processos ecològics i dels fluxos que els caracteritzen. Actua com a recurs multifuncional que ofereix serveis ecològics, ambientals, socials i econòmics, i fa la ciutat més fèrtil i més resilient.

Reserva de natura

Una reserva local de natura urbana és un espai situat en el context de la ciutat, que manté certs valors naturals i es gestiona atenent aquests valors i les seves potencialitats, restaurant els hàbitats, preservant les espècies i maximitzant-ne el benefici social. Aquestes àrees contenen exemples del regne mineral, la flora, la fauna i el paisatge locals, i sovint també tenen un interès per a la història de la ciutat. L'existència d'una xarxa de reserves coordinades i gestionades amb criteris comuns dins de la mateixa ciutat posa en valor el patrimoni natural, ofereix oportunitats d'educació ambiental, facilita el contacte dels ciutadans amb la natura i millora la qualitat de vida de les persones.

Sobirania alimentària

El concepte de sobirania alimentària va ser promogut pel moviment internacional camperol La Via Campesina (Roma, 1996). Es defineix com el dret dels pobles a determinar les polítiques agrícoles i alimentàries que els afecten: a tenir dret i accés a la terra, als recursos naturals i a l'alimentació sana i saludable, així com a protegir i regular la producció i el comerç interior amb l'objectiu d'aconseguir un desenvolupament sostenible i garantir la seguretat alimentària.

La xarxa de signants

Compartint la visió de ciutat i treballant pels mateixos objectius, en els darrers deu anys els signants del Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat hem contribuït a la transformació de Barcelona i a la configuració d'una cultura comuna que ens permetrà construir junts el millor futur.

ABACUS COOPERATIVA; ABERTIS TELECOM; ACCIÓ CATACRAC, SL; ACCIÓ CONTRA LA FAM; ACCIÓ ESCOLTA DE CATALUNYA; ACCIÓ JOVE; ACCIÓNATURA; ACEFAT AIE INFRAESTRUCTURES DE SERVEIS PÚBLICS; ACT-HABITAT; AGÈNCIA D'ENERGIA DE BARCELONA; AGÈNCIA DE PROMOCIÓ DEL CARMEL I ENTORNS, SA; AGRUPACIÓ CATALANA D'ENGINYERIES I CONSULTORIES MEDI-AMBIENTALS (ACECMA); AGRUPAMENT ESCOLTA CAN BARÓ; AGUAPUR (NERÓ VITAL TEC, SL); AGUSTÍ BASSA, SL; AIRUN INFRASTRUCTURA I EXPOSICIONS, SL; AJUNTAMENT DE BARCELONA; ALEHOP! CO DISSENY SOSTENIBLE; ALTERNATIVA 3 ONG (FILLS DEL CAFÈ); ALTERNATIVA 3, S. COOP.; ALTERNATIVA VERDA; AMAISYS TECHNOLOGIES; ÀMBIT PREVENCIÓ; AMBTWO; AMICS DE LA BICI - AGRUPACIÓ D'USUARIS I USUÀRIES; AMICS DE LA TERRA BARCELONA; AQA INGENIEROS CONSULTORES, SL; ARDA GESTIÓ I ESTUDIS AMBIENTALS, SLL; ÀREA METROPOLITANA DE BARCELONA (AMB); ARQUITECTURA SANA; ASOCIACIÓN CAMBIUM PERMACULTURA-ES; ASOCIACIÓN MAKÁ GREEN BCN; ASOCIACIÓN PRODUCCIONES CALLEJERAS; ASSEMBLEA DE COOPERACIÓ PER LA PAU; ASSOCIACIÓ + RESPONSABLES; ASSOCIACIÓ BARNAMIL; ASSOCIACIÓ BARRINAR; ASSOCIACIÓ BIOARQUITECTURA MEDITERRÀNIA (BAM); ASSOCIACIÓ CARMEL AMUNT; ASSOCIACIÓ CATALANA CONTRA LA CONTAMINACIÓ ACÚSTICA (ACCCA); ASSOCIACIÓ CATALANA D'AMICS DE L'AIGUA; ASSOCIACIÓ CATALANA D'AMICS DE LES ORQUÍDIES (ACAO); ASSOCIACIÓ CATALANA D'EMPRESES D'ENGINYERIA I CONSULTORIA INDEPENDENTS DE CATALUNYA (ASINCA); ASSOCIACIÓ CATALANA DE CIÈNCIES AMBIENTALS (ACCA); ASSOCIACIÓ COMPÀS; ASSOCIACIÓ CULTOR MEDIA; ASSOCIACIÓ CULTURAL BAZART - RECICLATGE CREATIU; ASSOCIACIÓ D'AMICS DEL JARDÍ BOTÀNIC; ASSOCIACIÓ DE CASALS I GRUPS DE JOVES DE CATALUNYA (ACJ); ASSOCIACIÓ DE MESTRES ROSA SENSAT; ASSOCIACIÓ DE MINUSVÀLIDS DE BARCELONA (AMIBA); ASSOCIACIÓ DE NENS AMB CÀNCER (AFANOC); ASSOCIACIÓ DE PARES I MARES DE L'ESCOLA DOVELLA; ASSOCIACIÓ DE PROFESSIONALS DE LES ENERGIES RENOVABLES DE CATALUNYA (APERCA); ASSOCIACIÓ DE PROFESSIONALS DELS ESPAIS VERDS DE CATALUNYA (APEVC); ASSOCIACIÓ DE VEÏNS DE SANT ANDREU DEL PALOMAR; ASSOCIACIÓ DE VEÏNS DIAGONAL MAR; ASSOCIACIÓ DE VEÏNS I VEÏNES DE LA VILA OLÍMPICA; ASSOCIACIÓ DE VEÏNS I VE-

> 2002-2012

ÏNES DEL CLOT - CAMP DE L'ARPA; ASSOCIACIÓ DE VEÏNS TRINITAT NOVA - CASA DE L'AIGUA DE TRINITAT NOVA - PLA COMUNITARI; ASSOCIACIÓ DE VEÏNS/ES DE ROQUETES (PLA COMUNITARI DE ROQUETES); ASSOCIACIÓ DINÀMIC; ASSOCIACIÓ DIOMIRA; ASSOCIACIÓ DIVERJOC FONT D'EN FARGAS; ASSOCIACIÓ ECOCONCERN - INNOVACIÓ SOCIAL; ASSOCIACIÓ ECOGENT; ASSOCIACIÓ EDUCATIVA INTEGRAL DEL RAVAL (AEI RAVAL); ASSOCIACIÓ ENTREPOBLES; ASSOCIACIÓ ESPANYOLA PER A L'ENSENYAMENT DE LES CIÈNCIES DE LA TERRA (AEPECT); ASSOCIACIÓ ESPORTIVA NOU BARRIS; ASSOCIACIÓ ESTEL TÀPIA; ASSOCIACIÓ FESTIVAL INTERNACIONAL DE CINEMA DE MEDI AMBIENT (FICMA); ASSOCIACIÓ GEOAXIOMA; ASSOCIACIÓ HÀBITATS - PROJECTE RIUS; ASSOCIACIÓ IMPROMPTU PEL FOMENT DE LA MÚSICA (CAMERATA IMPROMPTU); ASSOCIACIÓ INTERDISCIPLINAR DE PROFESSIONALS DEL MEDI AMBIENT (APROMA); ASSOCIACIÓ INTERSECTORIAL DE RECUPERADORS I EMPRESES SOCIALS DE CATALUNYA (AIRES); ASSOCIACIÓ JOVES DIRIGENTS CATALANS (JODIC); ASSOCIACIÓ MEDIAMBIENTAL GRODEMA; ASSOCIACIÓ MONT D'ORSÀ DE VEÏNS DE VALLVIDRERA; ASSOCIACIÓ NACIONAL DE GRANS EMPRESES DE DISTRIBUCIÓ; ASSOCIACIÓ NOU HORITZÓ; ASSOCIACIÓ PER A L'ESTUDI DE L'ECOLOGIA I EL MEDI AMBIENT (ECOIMA); ASSOCIACIÓ PER A LA DIVULGACIÓ DE LES TECNOLOGIES SOSTENIBLES (ADTS); ASSOCIACIÓ PER A LA PREVENCIÓ D'ACCIDENTS DE TRÀNSIT (PAT); ASSOCIACIÓ PER A LA PROMOCIÓ DEL TRANSPORT PÚBLIC (PTP); ASSOCIACIÓ PER AL DESENVOLUPAMENT DE LA INFÀNCIA D'ÀFRICA (ADIA); ASSOCIACIÓ PER LA PRESERVACIÓ I DEFENSA DEL PLANETA (BLUE PLANET); ASSOCIACIÓ PORTA-CULTURAL (C. C. PORTA SÓLLER); ASSOCIACIÓ PUNT DE REFERÈNCIA; ASSOCIACIÓ SOCIAL ANDRÒMINES; ASSOCIACIÓ VIDA SANA - BIOCULTURA; AUMA - CONSULTORES EN MEDIO AMBIENTE Y ENERGIA, SL; AUTORITAT PORTUÀRIA DE BARCELONA; AZIMUT 360, SCCL; AZUR MEDI, SL;

BARCELONA ACTIVA, SAU SPM; BARCELONA CAMINA - ASSOCIACIÓ PER LA DEFENSA DELS DRETS DELS VIANANTS; BARCELONA CENTRE DE DISSENY (BCD); BARCELONA DE SERVEIS MUNICIPALS (BSM); BARCELONA REGIONAL - AGÈNCIA METROPOLITANA; BASF ESPAÑOLA, SL; BICICLETA CLUB DE CATALUNYA (BACC); BICICLOT, SCCL; BIDEA - CONSULTORÍA PARA EL DESARROLLO DE LA EMPRESA SOSTENIBLE; BIOECONOMIC; BIOMA MEDI I PAISATGE, SLNE; BLACK ENTERTAINMENT AND LIFESTYLE, SL; BODEVICI BIOCONCEPT;

CAMBRA OFICIAL DE COMERÇ INDÚSTRIA I NAVEGACIÓ DE BARCELONA; CAMÍ AMIC; CANNOVA; CÀRITAS DIOCESANA DE BARCELONA; CARLITOS Y PATRÍCIA; CASA CONVALESCÈNCIA UAB

CAMPUS; CASAL DE BARRI ESPAI PUTXET; CASTELLERS VILA DE GRÀCIA; CCOO - COMISSIONS OBRERES DEL BARCELONÈS; CE VALLDAURA; CEE ASSOCIACIÓ CENTRE PEDRALBES; CEE ESCOLA DE VIDA MONTSERRAT (ACIDH); CEE ESCOLA VIVER CASTELL DE SANT FOIX; CEE GURU; CEE JOSEP PLA; CEE LA GINESTA; CEE MARE DE DÉU DE MONTSERRAT; CEE PONT DEL DRAGÓ; CEE SANT JOAN DE LA CREU; CEE SANTS INNOCENTS; CEE VIL·LA JOANA; CENTRE CATALÀ D'EDUCACIÓ AMBIENTAL (CEDAM); CENTRE CÍVIC BESÒS; CENTRE CÍVIC CAN CASTELLÓ; CENTRE CÍVIC CAN DEU; CENTRE CÍVIC CASA ORLANDAI; CENTRE CÍVIC CASA SAGNIER; CENTRE CÍVIC CASAL DE SARRIÀ; CENTRE CÍVIC COTXERES BORRELL; CENTRE CÍVIC EL COLL - LA BRUGUERA; CENTRE CÍVIC EL SORTIDOR; CENTRE CÍVIC ELÈCTRIC; CENTRE CÍVIC JOAN OLIVER PERE QUART; CENTRE CÍVIC LES CORTS; CENTRE CÍVIC PARC SANDARU; CENTRE CÍVIC RIERA BLANCA; CENTRE CÍVIC TRINITAT VELLA; CENTRE CÍVIC VALLVIDRERA VÁZQUEZ MONTALBÁN; CENTRE CÍVIC VIL·LA FLORIDA; CENTRE CRISTIÀ DELS UNIVERSITARIS; CENTRE CULTURAL CASA ELIZALDE; CENTRE CULTURAL TON I GUIDA; CENTRE D'ANÀLISI I PROGRAMES SANITARIS (CAPS); CENTRE D'ECOLOGIA I PROJECTES ALTERNATIUS (CEPA); CENTRE D'ESTUDIS D'INFORMACIÓ AMBIENTAL (CEIA); CENTRE D'ESTUDIS MONTSENY-POBLENOU; CENTRE D'ESTUDIS ROCA; CENTRE D'ESTUDIS STUCOM; CENTRE D'INICIATIVES DE L'ECONOMIA SOCIAL (CIES); CENTRE DE RECURSOS PEDAGÒGICS HORTA-GUINARDÓ; CENTRE DE RECURSOS PEDAGÒGICS NOU BARRIS; CENTRE DE RECURSOS PEDAGÒGICS SANT ANDREU; CENTRE DE RECURSOS PEDAGÒGICS SANT MARTÍ; CENTRE DE RECURSOS PEDAGÒGICS SARRIÀ - SANT GERVASI; CENTRE EDUCATIU I TERAPÈUTIC CARRILET; CENTRE EDUCATIU I TERAPÈUTIC L'ALBA; CENTRE EDUCATIU PROJECTE; CENTRE ESCOLAR SAN FRANCISCO; CENTRE EXCURSIONISTA DE CATALUNYA; CENTRE FP ARCO; CENTRE MEDITERRANI EUCC; CENTRE PASSATGE - FUNDACIÓ PRIVADA VIARANY; CENTRE UNESCO DE CATALUNYA; CENTRO IMAGINATIVO DE RECICLAJE COLECTIVO (CIRCO); CENTRO SOCIAL Y DE EXPRESIONES FOLKLÓRICAS CHILENAS (CEFOLCHI); CESPÀ, SA; CFA CANYELLES; CFA EL CARMEL; CFA FRANCESC LAYRET; CFA FREIRE; CFPA INSTITUT MÈDIC PEDAGÒGIC DR. CÓRDOBA; CIMAS INNOVACIÓN Y MEDIO AMBIENTE, SLL; CLAVEGUERAM DE BARCELONA, SA (CLABSA); CLUB EMAS (ASSOCIACIÓ D'ORGANITZACIONS REGISTRADES EMAS A CATALUNYA); CLUB LLEU-RESPORT; COCAT; COL·LEGI CANIGÓ; COL·LEGI CARDENAL SPÍNOLA; COL·LEGI CASP - SAGRAT COR DE JESÚS; COL·LEGI CLARET; COL·LEGI COR DE MARIA SABASTIDA; COL·LEGI COR DE MARIA; COL·LEGI D'AMBIENTÒLEGS DE CATALUNYA (COAMB); COL·LEGI D'APARELLADORS ARQUITECTES TÈCNICS I ENGINYERS D'EDIFICACIÓ DE BARCELONA; COL·LEGI D'ARQUITECTES DE CATALUNYA (COAC); COL·LEGI D'EDUCADORES I EDUCADORS SOCIALS DE CATALUNYA; COL·LEGI D'ENGINYERS TÈCNICS D'OBRES PÚBLIQUES DE CATALUNYA (CETOP); COL·LEGI D'ENGINYERS TÈCNICS INDUSTRIALS DE BARCELONA (CETIB); COL·LEGI DE BIÒLEGS DE CATALUNYA; COL·LEGI DE DOCTORS I LLICENCIATS EN CIÈNCIES POLÍTIQUES I SOCIOLOGIA DE CATALUNYA (COLPIS); COL·LEGI DE PERIODISTES DE CATALUNYA (CPC); COL·LEGI DOMINIQUES DE L'ENSENYAMENT; COL·LEGI IMMACULADA VEDRUNA; COL·LEGI LA MERCED; COL·LEGI MARE DEL DIVÍ PASTOR; COL·LEGI MARISTES LA IMMACULADA; COL·LEGI MARISTES SANTS - LES CORTS; COL·LEGI MM

CONCEPCIONISTES; COL·LEGI MONTSERRAT; COL·LEGI OFICIAL D'ENGINYERS INDUSTRIALS DE CATALUNYA; COL·LEGI OFICIAL DE DIPLOMATS EN TREBALL SOCIAL I ASSISTENTS SOCIALS DE CATALUNYA; COL·LEGI OFICIAL DE FARMACÈUTICS DE BARCELONA; COL·LEGI PADRE DAMIÁN SAGRADOS CORAZONES; COL·LEGI SAGRADA FAMÍLIA - SANT ANDREU; COL·LEGI SAGRAT COR - BESÒS; COL·LEGI SAGRAT COR - DIPUTACIÓ; COL·LEGI SAGRAT COR - SARRIÀ; COL·LEGI SANT GABRIEL; COL·LEGI SANT JOSEP - CARMELITES MISSIONERES; COL·LEGI SANT JOSEP TERESIANES; COL·LEGI SANT LLUÍS; COL·LEGI SANT MIQUEL; COL·LEGI SANT RAMON NONAT; COL·LEGI SANTÍSSIMA TRINITAT; COL·LEGI SIL; COL·LEGI STEL·LA; COL·LEGI URGELL; COL·LEGI VERNES; COMERCIAL PARCS I ÀREES RECREATIVES, SL (COPAR); COMPOSTADORES.COM; COMSA EMTE; COMSA MEDIOAMBIENTE, SL; CONFEDERACIÓ D'ASSOCIACIONS DE VEÏNS DE CATALUNYA (CONFAVC); CONFEDERACIÓ DE COMERÇ DE CATALUNYA; CONSELL COMARCAL DEL BARCELONÈS; CONSELL D'EMPRESES DISTRIBUÏDORES D'ALIMENTACIÓ DE CATALUNYA (CEDAC); CONSELL DE GREMIS DE COMERÇ SERVEIS I TURISME DE BARCELONA (CONFECOM); CONSELL DE LA JOVENTUT DE BARCELONA (CJB); CONSELL DE LA JOVENTUT HORTA-GUINARDÓ CJD7; CONSELL ECONÒMIC I SOCIAL DE BARCELONA; CONSELL MUNICIPAL DE LES DONES DE BARCELONA; CONSELL NACIONAL DE DONES D'ESPANYA; CONSELL SUPERIOR D'INVESTIGACIONS CIENTÍFIQUES (CSIC); CONSORCI DE BIBLIOTEQUES DE BARCELONA; CONSORCI DE LA ZONA FRANCA DE BARCELONA; CONSORCI PARC DE COLLSEOLA; COOPERATIVA IDEAS - CATALUNYA; COOPERATIVA TRÈVOL / MERCASOL; COORDINADORA INFANTIL I JUVENIL DE L'EIXAMPLE; CORPORACIÓN CLD; CREU ROJA;

DELIBERA - SERVEIS DE PARTICIPACIÓ INTERACTIVA; DIVISIÓ MONTJUÏC - BSM; DÓNA'M LA LLAUNA, SL; DRAP ART; DUNA EDUCACIÓ MOBILITAT I SOSTENIBILITAT, SL;

EB GALTUFAS-3; EB L'AIRET; EB NEXE FUNDACIÓ; EB SOL SOLET; EBM ALBÍ; EBM BAMBI; EBM CAN BACARDÍ; EBM CAN DRAGÓ; EBM CANIGÓ; EBM COLOMETA; EBM EL BRESSOL DEL POBLENOU; EBM EL CARGOL; EBM EL PALOMAR; EBM EL PARC DE LA PEGASO; EBM EL PUTGET; EBM EL TREN DE FORT PIENC; EBM EL TREN; EBM EL VENT; EBM ESQUITX; EBM GRÀCIA; EBM GUINBÓ; EBM L'ARBOÇ; EBM L'ESQUIROL; EBM L'ESTACIÓ; EBM LA FONTANA; EBM LA MAR; EBM LA MUNTANYA; EBM LA VERNEDA DE SANT MARTÍ; EBM LES QUATRE TORRES; EBM LONDRES; EBM MANIGUA; EBM MARGALLÓ; EBM MONTSERRAT; EBM NIU D'INFANTS; EBM RALET; EBM SANT MEDIR; EBM TRINITAT NOVA; EBM TRIS-TRAS; EBM VALLDAURA; EBM XARLOT; EBM XIROI; ECOEMBALAJES ESPAÑA, SA (ECOEMBES); ECOHORTUS; ECOINSTITUT BARCELONA; ECOJUSTÍCIA; ECOLOGISTES EN ACCIÓ DE CATALUNYA; ECOS DE BARNÀ - ASSOCIACIÓ D'ECOLOGISTES DE BARCELONA; ECOSÈNIORS; ECOSERVEIS; ECO-UNION; ECOVIDRIO; EDICIONS JORGLO, SA; EDIPORC (EDICIONES TÉCNICAS GANADERAS, SL); EDITORIAL GRAÓ; EIX MARAGALL; EL PARTIQUI ASSOCIACIÓ

TEATRAL; EL PORTELL ASSOCIACIÓ PEL DESENVOLUPAMENT DE NOUS PROJECTES.; EL TINTER - ARTS GRÀFIQUES EDICIONS I PRODUCCIONS, SAL; ELEKTRON ECO-CAR, SCP; ELISAVA ESCOLA SUPERIOR DE DISSENY (UPF); EMPRENDE ESTRATEGIA Y TECNOLOGÍA, SL; ENERGIEHAUS, SCP; ENPRENSA COMUNICACIÓ (COLLADO SERRA COMUNICACIÓ, SL); ERF ESTUDI RAMON FOLCH - GESTIÓ I COMUNICACIÓ AMBIENTAL, SL; ESCOLA ACÀCIES; ESCOLA ACIS ARTUR MARTORELL; ESCOLA ÀGORA; ESCOLA AIGUAMARINA; ESCOLA ALEXANDRE GALÍ; ESCOLA ÀNGELS GARRIGA; ESCOLA ANTAVIANA; ESCOLA ANTONI BALMANYA; ESCOLA ANTONI BRUSI; ESCOLA ARC IRIS; ESCOLA ARRELS; ESCOLA AURÓ; ESCOLA AUSIÀS MARCH; ESCOLA BAIXERAS; ESCOLA BALDIRI REIXAC; ESCOLA BALOO; ESCOLA BARCELONA; ESCOLA BÀRKENO; ESCOLA BARÓ DE VIVER; ESCOLA BARRUFET; ESCOLA BERNAT DE BOÏL; ESCOLA BETÀNIA-PATMOS; ESCOLA BOGATELL; ESCOLA BON PASTOR; ESCOLA BOSC DE MONTJUÏC; ESCOLA BRASIL; ESCOLA CALDERÓN DE LA BARCA; ESCOLA CAN CLOS; ESCOLA CAN FABRA; ESCOLA CARLES I; ESCOLA CARLIT; ESCOLA CASAS; ESCOLA CATALÒNIA; ESCOLA CERVANTES; ESCOLA CIUTAT COMTAL; ESCOLA CONCEPCIÓ ARENAL; ESCOLA CONGRÉS-INDIANS; ESCOLA COVES D'EN CIMANY; ESCOLA D'ART FLORAL DE CATALUNYA FUNDACIÓ; ESCOLA D'EE ASPACE; ESCOLA D'EE ASPASIM; ESCOLA D'EE BARCANOVA; ESCOLA D'EE FÀSIA EIXAMPLE; ESCOLA D'EE FÀSIA SARRIÀ; ESCOLA D'EE GAVINA; ESCOLA D'EE LA SAGRERA; ESCOLA D'EE LEXIA; ESCOLA D'EE NADÍS; ESCOLA D'EE NOSTRA SENYORA DE MONTSERRAT; ESCOLA D'EE REL; ESCOLA D'EE TAIGA; ESCOLA DEL CLOT / JESUÏTES EDUCACIÓ; ESCOLA DEL MAR; ESCOLA DELS ENCANTS; ESCOLA DIPUTACIÓ; ESCOLA DOLORS MONSERDÀ-SANTAPAU; ESCOLA DOVELLA; ESCOLA DR. FERRAN I CLUA; ESCOLA DRASSANES; ESCOLA EDUARD MARQUINA; ESCOLA EL CARMEL; ESCOLA EL POLVORÍ; ESCOLA EL SAGRER; ESCOLA EL TURÓ; ESCOLA ELS ARCS; ESCOLA ELS HORTS; ESCOLA ELS LLORERS; ESCOLA ELS PINS; ESCOLA ELS XIPRERS; ESCOLA EMILI JUNCADELLA; ESCOLA ENRIC GRANADOS; ESCOLA ESTEL GUINARDÓ; ESCOLA ESTEL VALLSECA; ESCOLA EULÀLIA BOTA; ESCOLA FERRAN SUNYER; ESCOLA FERRER I GUÀRDIA; ESCOLA FLUVIÀ; ESCOLA FONT D'EN FARGAS; ESCOLA FORT PIENC; ESCOLA FRANCESC MACIÀ; ESCOLA FREDERIC MISTRAL / TÈCNIC EULÀLIA; ESCOLA FRUCTUÓS GELABERT; ESCOLA FUNDACIÓ EIR EL NIU; ESCOLA GAUDÍ; ESCOLA GENERAL PRIM; ESCOLA GRAVI; ESCOLA GRÈVOL; ESCOLA GRIMM-VIROLAI; ESCOLA GUINARDÓ; ESCOLA HEURA; ESCOLA IGNASI IGLESIAS; ESCOLA INFANT JESÚS; ESCOLA INFANTIL CHIQUITIN LA VILA; ESCOLA INFANTIL MAGNÒLIA; ESCOLA INFANTIL SIMPHONIE MERCABARNA; ESCOLA INFANTIL SIMPHONIE ZAL; ESCOLA INSTITUCIÓ MONTSERRAT, SCCL; ESCOLA INTERNACIONAL BENJAMIN FRANKLIN; ESCOLA IPSI; ESCOLA ÍTACA; ESCOLA JAUME I; ESCOLA JESÚS MARIA CLAUDINA THÉVENET; ESCOLA JOAN MIRÓ; ESCOLA JOAN PELEGRÍ; ESCOLA JOAN ROCA - GUIPÚSCOA; ESCOLA JOAN ROCA; ESCOLA JOAQUIM RUYRA; ESCOLA JOSEP MARIA DE SAGARRA; ESCOLA JOSEP MARIA JUJOL; ESCOLA JOVELLANOS; ESCOLA L'ARC DE SANT MARTÍ; ESCOLA L'ARENAL DE LLEVANT; ESCOLA L'ESPERANÇA; ESCOLA L'ESTEL; ESCOLA L'UNIVERS; ESCOLA LA FARIGOLA DE VALLCARCA; ESCOLA LA FARIGOLA DEL CLOT; ESCOLA LA LLACUNA DEL POBLE NOU; ESCOLA LA MAQUINISTA; ESCOLA LA MAR BELLA; ESCOLA LA MUNTANYETA; ESCOLA LA PALMERA; ESCOLA LA PAU; ESCO-

LA LA SALLE GRÀCIA; ESCOLA LA SEDETA; ESCOLA LABOURÉ; ESCOLA LAIA; ESCOLA LAVÍNIA; ESCOLA LLEÓ XIII; ESCOLA LLUÍS VIVES; ESCOLA LYCÉE FRANÇAIS; ESCOLA LYS; ESCOLA MAGÒRIA, SCCL; ESCOLA MALLORCA; ESCOLA MARE DE DÉU DE MONTSERRAT; ESCOLA MARE DE DÉU DEL COLL; ESCOLA MARE NOSTRUM; ESCOLA MARILLAC; ESCOLA MARINADA; ESCOLA MAS CASANOVAS; ESCOLA MENÉNDEZ PIDAL; ESCOLA MERCÈ RODOREDA; ESCOLA MESTRE ENRIC GIBERT I CAMINS; ESCOLA MESTRE MORERA; ESCOLA MIQUEL BLEACH; ESCOLA MIRALLETES; ESCOLA MONTSENY; ESCOLA MOSSÈN JACINT VERDAGUER; ESCOLA N-2 DE PRÀCTIQUES; ESCOLA NABÍ; ESCOLA NAUSICA; ESCOLA NEN DÉU; ESCOLA NOSTRA SENYORA DE LURDES; ESCOLA OAK HOUSE; ESCOLA OCTAVIO PAZ; ESCOLA ORLANDAI; ESCOLA OSCUS; ESCOLA PARC DE LA CIUTADELLA; ESCOLA PARC DEL GUINARDÓ; ESCOLA PARE POVEDA; ESCOLA PATRONAT DOMÈNECH; ESCOLA PATUFET; ESCOLA PAU CASALS - GRÀCIA; ESCOLA PAU CASALS - HORTA; ESCOLA PAU ROMEVA; ESCOLA PAU VILA; ESCOLA PEGASO; ESCOLA PERE IV; ESCOLA PERE VILA; ESCOLA PIA DE SANT ANTONI; ESCOLA PIA DE SARRIÀ-CALASSANÇ; ESCOLA PIA NOSTRA SENYORA; ESCOLA PIT-ROIG; ESCOLA POETA FOIX; ESCOLA POMPEU FABRA; ESCOLA PROA; ESCOLA PROSPERITAT; ESCOLA PROVENÇALS; ESCOLA PROVIDENCIA DEL CORAZÓN DE JESÚS; ESCOLA RAMBLETA DEL CLOT; ESCOLA RAMON BERENGUER III; ESCOLA RAMON CASAS; ESCOLA RAMON LLULL; ESCOLA RAMON Y CAJAL; ESCOLA REINA VIOLANT; ESCOLA RIUS I TAULET; ESCOLA SADAÑO; ESCOLA SAGRADA FAMÍLIA - EIXAMPLE; ESCOLA SAGRADA FAMÍLIA - GRÀCIA; ESCOLA SAGRADA FAMÍLIA - HORTA; ESCOLA SANT ANTONI MARIA CLARET; ESCOLA SANT FELIP NERI; ESCOLA SANT FRANCESC D'ASSÍS; ESCOLA SANT GREGORI; ESCOLA SANT JOAN BAPTISTA; ESCOLA SANT JORDI; ESCOLA SANT JOSEP ORIOL - EIXAMPLE; ESCOLA SANT JOSEP ORIOL; ESCOLA SANT MARC DE SARRIÀ; ESCOLA SANT MARTÍ; ESCOLA SANTA ANNA; ESCOLA SANTA MARIA DELS APÒSTOLS; ESCOLA SANTA TERESA DE LISIEUX; ESCOLA SEAT; ESCOLA SHALOM; ESCOLA SOLC; ESCOLA SPLAI; ESCOLA SÚNION; ESCOLA SUPERIOR DE DISSENY I D'ART LLOTJA; ESCOLA TÀBER; ESCOLA TABOR; ESCOLA TAXONERA; ESCOLA THAU BARCELONA; ESCOLA TIBIDABO; ESCOLA TIMBALER DEL BRUC; ESCOLA TOMÀS MORO; ESCOLA TORRENT D'EN MELIS; ESCOLA TORRENT DE CAN CARABASSA; ESCOLA TRES PINS; ESCOLA TRESFONTS; ESCOLA TURÓ BLAU; ESCOLA TURÓ DEL CARGOL; ESCOLA VEDRUNA-ÀNGELS; ESCOLA VEDRUNA-GRÀCIA; ESCOLA VÍCTOR CATALÀ; ESCOLA VILA OLÍMPICA; ESCOLA VIROLAI; ESCOLA VIRREI AMAT; ESCOLA ZÜRICH; ESCOLTES CATALANS; ESPAI AMBIENTAL, SCCL; ESPAI BOISÀ; ESPAI D'INCLUSIÓ I FORMACIÓ CASC ANTIC; ESPAI FAMILIAR ERASME JANER / RAVAL; ESPAI FAMILIAR I CENTRE OBERT MUNICIPAL SANT MARTÍ; ESPAI JOVE LA FONTANA; ESPLAI XIC; ESPLAIS CATALANS (ESPLAC); ESTEVE QUÍMICA, SA; EURYBIA ASSOCIACIÓ PER AL FOMENT DEL MEDI MARÍ;

FARMAINDUSTRIA; FECSA-ENDESA; FEDAC AMÍLCAR - MARE DE DÉU DEL ROSER; FEDAC HORTA - SANTA CATERINA DE SIENA; FEDAC SANT ANDREU - MARE DE DÉU DE LA MERCÈ; FEDELATINA; FEDERACIÓ CATALANA DE TRANSPORTS DE BARCELONA (TRANSCALIT); FEDERACIÓ D'ASSOCI-

F
ACIONS DE VEÏNS I VEÏNES DE BARCELONA (FAVB); FEDERACIÓ D'ENTITATS CLOT - CAMP DE L'ARPA; FEDERACIÓ DE BARCELONA DE LA JOVENTUT NACIONALISTA DE CATALUNYA; FEDERACIÓ DE COMERÇ COR D'HORTA I MERCAT; FEDERACIÓ ECOM; FEMAREC, SCCL; FERROCARRILS DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA; FOMENT DE CIUTAT VELLA; FOMENT DEL TREBALL NACIONAL; FOMENTO DE CONSTRUCCIONES Y CONTRATAS, SA; FÒRUM CÍVIC PER LA SOSTENIBILITAT; FÒRUM CÍVIC SAGRADA FAMÍLIA; FUNDACIÓ BANC DE RECURSOS; FUNDACIÓ BARCELONA OLÍMPICA; FUNDACIÓ CATALANA DE L'ESPLAI - ASSOCIACIÓ CATALANA DE CASES DE COLÒNIES; FUNDACIÓ CATALANA PER A LA PREVENCIÓ DELS RESIDUS I EL CONSUM RESPONSABLE; FUNDACIÓ CENTRE D'ESTUDIS I RECURSOS VEÏNALS (CEIRV) - FUNDACIÓ CONFAVC; FUNDACIÓ CIDOB; FUNDACIÓ ECOMEDITERRÀNIA; FUNDACIÓ ENGRUNES; FUNDACIÓ ERSÍLIA; FUNDACIÓ FÒRUM AMBIENTAL; FUNDACIÓ FUTUR - FUTUR JUST EMPRESA D'INSERCIÓ, SL; FUNDACIÓ INTERVIDA; FUNDACIÓ PERE TARRÉS; FUNDACIÓ PRIVADA ARTESÀ; FUNDACIÓ PRIVADA AUXILIA BARCELONA; FUNDACIÓ PRIVADA BOSCANÀ; FUNDACIÓ PRIVADA CIUTADANIA MULTICULTURAL (FCM) - MESCLADÍS; FUNDACIÓ PRIVADA CLAROR; FUNDACIÓ RACC; FUNDACIÓ TERRA

G
GALANTHUS ASSOCIACIÓ; GARBI SERVICE, SA; GAS NATURAL CATALUNYA, SDG SA; GAUDÍ COMERÇ (UNIÓ DE BOTIGUERS DE SANT PAU - GAUDÍ); GEA CONSULTORS AMBIENTALS, SL; GENERALITAT DE CATALUNYA - CONSELL DE TREBALL ECONÒMIC I SOCIAL DE CATALUNYA; GERONA GRUP, SL; GESTOR ENERGÈTICO ECONOVA; GORBS COMUNICACIÓ - ECOXARXA (COMUNICACIÓ MEDIAMBIENTAL); GRÀFIQUES ORTELLS, SL; GREMI D'HOTELS DE BARCELONA; GREMI DE MAJORISTES D'ALIMENTACIÓ DE BARCELONA; GREMI DE MISSATGERIA DE CATALUNYA; GREMI DE RECUPERACIÓ DE CATALUNYA; GREMI DE RESTAURACIÓ DE BARCELONA; GRUP CÍVIC DE SANT ANDREU; GRUP DE CIENTÍFICS I TÈCNICS PER UN FUTUR NO NUCLEAR (GCTFNN); GRUP ECOLOGISTA DEL NUCLI ANTIC DE BARCELONA (GENAB); GRUP POLÍTIC MUNICIPAL CONVERGÈNCIA I UNIÓ (CIU); GRUP POLÍTIC MUNICIPAL ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA; GRUP POLÍTIC MUNICIPAL INICIATIVA PER CATALUNYA - VERDS; GRUP POLÍTIC MUNICIPAL PARTIT DELS SOCIALISTES DE CATALUNYA; GRUP POLÍTIC MUNICIPAL PARTIT POPULAR; GRUPO GENERAL CABLE SISTEMAS, SA; GRUPO LECHE PASCUAL; GURMET.CAT

H
HILTON BARCELONA; HOSPITAL PLATÓ FUNDACIÓ PRIVADA; HOTEL ALIMARA (TURISVALL, SL); HOTEL PRINCESA SOFIA; HOTEL TRYP APOLO; IDEODISEÑO

I
IFPS ROGER DE LLÚRIA; INGENIERÍA SOCIAL, SAL; INICIATIVA PER CATALUNYA - VERDS (SANT MARTÍ); INSTITUCIÓ CATALANA D'HISTÒRIA NATURAL (ICHN); INSTITUT AUSIÀS MARCH; INSTITUT BARCELONA-CONGRÉS; INSTITUT BERNAT METGE; INSTITUT BONANOVA; INSTITUT CER-

DÀ; INSTITUT COLLSEOLA; INSTITUT CONSELL DE CENT; INSTITUT D'ESTUDIS DE LA SEURETAT (IDES); INSTITUT DE REINSERCIÓ SOCIAL (IRES); INSTITUT DE TREBALL SOCIAL I SERVEIS SOCIALS (INTRESS); INSTITUT DOMÈNECH I MONTANER; INSTITUT DR. PUIGVERT; INSTITUT EMPERADOR CARLES; INSTITUT FERRAN TALLADA; INSTITUT FLOS I CALCAT; INSTITUT FRANCISCO DE GOYA; INSTITUT FRONT MARÍTIM; INSTITUT GAL-LA PLACÍDIA; INSTITUT INTERNACIONAL DE GOVERNABILITAT DE CATALUNYA; INSTITUT JANE GOODALL; INSTITUT JAUME BALMES; INSTITUT JOAN BOSCÀ; INSTITUT JOAN BROSSA; INSTITUT JOAN COROMINES; INSTITUT JOAN D'ÀUSTRIA; INSTITUT JOAN FUSTER; INSTITUT JOAN SALVAT PAPASSEIT; INSTITUT JOSEP PLA; INSTITUT JOSEP SERRAT I BONASTRE; INSTITUT JUAN MANUEL ZAFRA; INSTITUT L'ALZINA; INSTITUT LA GUINEUETA; INSTITUT LA SEDETA; INSTITUT LLUÍS VIVES; INSTITUT LLUÏSA CURA; INSTITUT MARE DE DÉU DE LA MERCÈ; INSTITUT MENÉNDEZ Y PELAYO; INSTITUT MILÀ I FONTANALS; INSTITUT MIQUEL TARRADELL; INSTITUT MITJANS AUDIOVISUALS; INSTITUT MONTJUÏC; INSTITUT MONTSERRAT; INSTITUT NARCÍS MONTURIOL - BARCELONETA; INSTITUT NARCÍS MONTURIOL - MONTBAU; INSTITUT PABLO RUIZ PICASSO; INSTITUT PAU CLARIS; INSTITUT PER A LA PROMOCIÓ SOCIAL I LA SALUT (IPSS); INSTITUT PERE BOSCH I GIMPERA; INSTITUT POETA MARAGALL; INSTITUT PRÍncep DE GIRONA; INSTITUT PRÍncep DE VIANA; INSTITUT RAMBLA PRIM; INSTITUT ROGER DE FLOR; INSTITUT RUBIÓ I TUDURÍ; INSTITUT SANT ANDREU; INSTITUT SANT JOSEP DE CALASANÇ; INSTITUT SANT MARTÍ DE PROVENÇALS; INSTITUT SECRETARI COLOMA; INSTITUT VALL D'HEBRON; INSTITUT VALLDEMOSSA; INSTITUT VERDAGUER; INSTITUT VILA DE GRÀCIA; INSTITUT XXV OLIMPÍADA; INSTITUT-ESCOLA ARTÍSTIC ORIOL MARTORELL; INSTITUT-ESCOLA COSTA I LLOBERA; INSTITUT-ESCOLA TURÓ DE LES ROQUETES; INTERMÓN OXFAM; ITERNATURA COMUNICACIÓ

JARDINITIS, SL; JM COMUNICACIÓ I DIFUSIÓ CULTURAL PER LA SOSTENIBILITAT, SL (JMCDXCS); JOVENTUT OBRERA CRISTIANA NACIONAL DE CATALUNYA I LES ILLES (JOC); JOVENTUTS D'ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA - FED. BARCELONA; JOVES D'ESQUERRA VERDA BARCELONA (JEV); JUSTÍCIA I PAU

KDV CONSULTOR CULTURAL; KINSOLAR SOLUTIONS, SL; KNOW HOW CONSULTORIA

L'APÒSTROF, SCCL; L'AULA DE L'AIGUA; LA DESPENSA VERDE; LA FARINERA ATENEU DEL CLOT; LA LUDOTEKA (AFSI - ASSOCIACIÓ PEL FOMENT DE LA SOSTENIBILITAT ENTRE ELS INFANTS); LA PROSPERITAT CULTURA EN ACCIÓ; LABORA SINAPSIS; LABORIS; LAVOLA SOSTENIBILITAT; LEOPOLDO CREA ESPACIO VERDE; LITORAL CONSULT; LLIGA PER A LA DEFENSA DEL PATRIMONI NATURAL (DEPANA); LLUÏSOS DE GRÀCIA; LÚDIC 3, SCCL;

MAD (MOVIMENT D'ALLIBERAMENT DIGITAL) PUNTO Y RAYA FESTIVAL; MANNERS; MCI COMMUNICATION SPAIN, SA; MED FORUM; MEDIA RESPONSABLE; MERCADOS DE ABASTECIMIENTOS DE BARCELONA, SA (MERCABARNA); MOUNTAIN WILDERNESS DE CATALUNYA; MUTUALITAT VEÏNAL SINERA MPS; MY DESTINATION BARCELONA

N2A PRODUCCIONES PUBLICITARIAS, SL; NECHI INGENIERÍA; NIHAO FILMS, SCP; NOVA - CENTRE PER A LA INNOVACIÓ SOCIAL; NOVARTIS FARMACÉUTICA, SA; NUSOS - ACTIVITATS CIENTÍFIQUES I CULTURALS, SCCL; NUTCREATIVES;

O2 SPAIN - ECODSIGN NETWORK; OBRA SOCIAL CAIXA CATALUNYA: ÀREA DE TERRITORI I PAISATGE; OH!BCN; OPCIÓ LLEURE!; ORFEÓ MARTINENC; ORGANITZACIÓ DE CONSUMIDORS I USUARIS DE CATALUNYA (OCUC); ORGANITZACIÓ UNIVERD

PAM! EVENTOS RESPONSABLES.; PARC D'ATRACCIONS TIBIDABO, SAU - BSM; PARC ZOLÒGIC DE BARCELONA - BSM; PARVULARI LA SALLE HORTA; PARVULARI SANT MARC DE SARRIÀ; PEDAL BICI MISSATGERIA; PENSANT MOVIMENT URBÀ ASSOCIACIÓ CULTURAL (PMU); PENYA BARCELONISTA BARCINO; PETITS JARDINERS; PHILIPS IBÉRICA, SAU; PIMEC SEFES - PETITA I MITJANA EMPRESA DE CATALUNYA; PLATAFORMA D'ENTITATS DE ROQUETES; PÖKO DESIGN; PRICEWATERHOUSECOOPERS; PRODUCCIONS I SERVEIS AVANÇATS D'INTERÈS PÚBLIC, SL (ESPAI PÚBLIC)

RAONS PÚBLIQUES (ARQUITECTOS SIN FRONTERAS ESPAÑA-CAT); RECERCA I DECREIXEMENT R&D; RECICAT CLÚSTER CATALÀ DE RECUPERACIÓ I RECICLATGE; RENÉ + QUE ELECTRODOMÈSTICS (RADIO RENÉ, SL); RGA-ROADA, SCCL; RODES SENSE MOTOR; ROS ROCA, SA

SABER DE SABORS, SL; SAICA NATUR; SECCIÓ D'INSTITUT BOSC DE MONTJUÏC; SECCIÓ D'INSTITUT CRISTÒFOL COLOM; SECCIÓ SINDICAL UGT HOTEL PRINCESA SOFIA; SERVEIS ENERGÈTICS BÀSICS AUTÒNOMS (SEBA); SETELSA; SETEM; SICAR.CAT; SIDA STUDI; SIGMA, SL; SIRESA; SOCIETAT ESPAÑOLA DE CONSTRUCCIONES ELÉCTRICAS, SA (SECE, SA); SOCIETAT CATALANA D'EDUCACIÓ AMBIENTAL (SCEA); SOCIETAT CATALANA D'ORDENACIÓ DEL TERRITORI; SOCIETAT GENERAL D'AIGÜES BARCELONA (AGBAR); SUBMON; SWING TALLER DE COMUNICACIÓ VISUAL, SL

TALP COMUNICACIÓ; TANDEM; TARPUNA, SCCL; TASCA PROJECTES D'ANIMACIÓ SOCIOCULTURAL; TECNOLOGIA PER A TOTHOM (TXT); TELEFÒNICA, SA; TENO ATAULA, SL; TERRA SAKRA TOURISM GROUP, SL; TFM - ENERGIA SOLAR FOTOVOLTAICA, SA; THALASSIA ESTUDIS AMBIENTALS, SL; THIGIS SERVEIS AMBIENTALS, SL; TOC TOC LA GUIA DELS INFANTS PER A MARES I PARES; TRANSPORTS METROPOLITANS DE BARCELONA (TMB); TRIXI, SCP; TURISME DE BARCELONA; TUTI SERVEIS PEDAGÒGICS I SOCIALS, SL

UBAEFITNESS, SL; UGT CATALUNYA - UNIÓ GENERAL DE TREBALLADORS; ÚNETE AL PLANETA ASOCIACIÓN CULTURAL; UNIÓ DE CONSUMIDORS DE CATALUNYA (UCC); UNIVERSITAT AUTÒNOMA DE BARCELONA (UAB); UNIVERSITAT DE BARCELONA (UB); UNIVERSITAT DE NAVARRA - IESE; UNIVERSITAT INTERNACIONAL DE CATALUNYA (UIC); UNIVERSITAT OBERTA DE CATALUNYA (UOC); UNIVERSITAT POLITÈCNICA DE CATALUNYA (UPC); UNIVERSITAT POMPEU FABRA (UPF); UNIVERSITAT RAMON LLULL (URL); URBASER, SA

VALEDEORO - SOSTENIBILIDAD Y COMUNICACIÓN; VANAPEDAL (SOLUCIONS ÚLTIMA MILLA, SL); VERDES RECORDS, SL; VIDA+FACIL; VIVER D'ASSOCIACIONS JUVENILS DE BARCELONA; VOCALIA DE PERSONES AMB DIVERSITAT FUNCIONAL DE L'ASSOCIACIÓ DE VEÏNS DE SANT MARTÍ; VSL CTT STRONGHOLD

WAPA'M (CID BCN I ESTILISTES, SL); WE ARE ABLE TO - CONSULTORES, SL; WORLD WILD FOUNDATION FOR NATURE - WWF/ADENA - GRUP LOCAL DE BARCELONA; XARXA D'ECONOMIA SOLIDÀRIA (XES); XARXA DE CONSUM SOLIDARI (XCS)

ZENVIDAS COMUNICACIÓN.

**COM
PRO
MÍS
22**

**Ajuntament
de Barcelona**